

מכתב לבת ישראל, בתו של מלך

תקציר לנשים, נלקט מהספר "אחותי כלה" (קונטרס "באתי לגני"). אשר יצא לאור ע"י ועד הרבנים למען קדושת ישראל בנשיאות גדולי הדור שליט"א.

מאת הרב הגאון הרב אברהם ארבל שליט"א.

שעות גורליות

ישנן שעות גורליות, שעות שבהן כל עתיד עם ישראל תלוי.

ישנן שעות שבהן יוכרע אם לחיים אם ל... השעות שבהן עם ישראל מצוי עתה אלו מהשעות הללו. פרסום זה יוצא לאור אחר הודעת המבילה של גדולי הדור שליט"א על סכנת "שואה" המתקרבת. מעולם לא התבטאו הגדולים בצורה כזו ואף לא בצורה הדומה לזו.

עם ישראל בסכנה שלא היתה כדוגמתה מעולם. אנשי הבטחון מדברים בפה מלא על מלחמה שמתקרבת בה יעלו כל צבאות ערב על ישראל. אלו לא המלחמות של פעם, הפעם מדובר בנשק כימי ואטומי שיכול להשמיד מדינה שלמה ברגע. השעה הזאת היא **שעה גורלית**.

חכמינו ז"ל אמרו שבזכות נשים צדקניות נגאל בני ישראל מצרים ו**בזכות נשים צדקניות נגאל גם לעתיד לבוא**. בידי בנות ישראל להכריע את כל עתיד עם ישראל, אם לחיים אם ל... כולנו רואים בצער את מצב הרחוב.

כולנו רואים איך את בגדי הקודש של אמותינו הקדושות, החליפו אופנות זרות עם כל תועבות הגויים.

"אלוקיהם של אלו (עם ישראל) שונא זימה", כך יעץ בלעם הרשע לבלק, לא צריך למלחמות, לא צריך כלי נשק, צריך רק להחטיא את עם ישראל באיסורי עריות, בראיות אסורות, בהרהורים וכו', והאלוקים שלהם בעצמו יכלה אותם.

גם המן הרשע ידע את הסוד הזה, "אלוקיהם של אלו שונא זימה" אמר המן לאחשוורוש שכבישק להשמידם, "בוא נחטיא אותם בזימה, נעשה להם סעודה בה נושב גם נשים, ואז נוכל להם", ורבתינו מספרים שכן באמת היה, מרגע שנכנסו לסעודה המעורבת, שמונה עשרה אלף וחמש מאות וארבעים וארבעה איש, מיד החליט הקב"ה לכלות את כל העם כולו, ואף על פי שאליהו הנביא היה עומד בשמים וצועק "היאך אפשר? והלא עם ישראל מסרים נפשם על התורה והשבת והמצוות והמילה", כל זה לא עזר, התורה לבשה בגדי אלמנות ובכתה, שמש וירח חגרו שק, רץ אליהו לאבות העולם, וכשהגיע למשה, הרועה הנאמן, שאל משה רבינו "האם יש אדם אחד צדיק למטה בארץ?", "כן", השיב אליהו, "מרדכי" אשר לא נכנס לסעודה, "אם כן, שיש יהודי קדוש למטה אז יש סיכוי" אמר משה, רק דבר אחד עזר, צדיק אחד, קדוש אחד, שנשאר דבק בקב"ה, רק זה עזר להסיר הגזירה, ולא זו בלבד אלא שאף לא יהודי אחד נפגע, ונהפוך הוא, אשר שלטו היהודים המה בשונאים.

כל אחת מבנות עם הקודש יש לה הנכח להיות מרדכי, להיות הצדקת שבזכותה ינצל כל העם. שורות אלו נכתבות בדמעה ובכאב עם היוזע על הירצחם של בחורי הישיבה הקדושים בישיבת "מרכז הרב". הצדיקים הקדושים הללו הי"ד נלקחו מאיתנו לכפר על נפשתינו. ישנן שעות גורליות.

ישנן שעות שבהן יוכרע אם לחיים אם ל...

קול הצניעות

הפצת מאמרים בנושא צניעות, תשובה, וגאולה. המעוניינות לעזור בהפצת חומר לזיכוי הרבים, נא להתקשר לטלפון: 0527-120-948 (החומר נישלח חינם בדואר) **לזיכוי הרבים, נא להעביר הדף הלאה.**

מה רצון השם יתברך ממני

אנשים חכמים מתעוררים לשאול ולדעת לשם מה הביאם הקב"ה לעולם, שהרי זה ברור לכולנו שהקב"ה שמנהג את העולם ודאי קבע ענין ומטרה לכל נברא.

אנו בטוחים, שגם את אשה חכמה, ודאי נתעוררת לשאול שאלה שכזאת, "מה הקב"ה רוצה ממני", "מה עלי לעשות בחיים האלו שהקב"ה נתן לי בעולם הזה".

את התשובה לשאלות אלו עלינו לחפש בדברי חכמינו ז"ל, אשר קבלו את כל התורה על כל סודותיה ורמזיה מסיני. אמנם רק חכמים גדולים מאוד ידעו ברוח קדשם את תיקונו ועניניו של כל אחד ואחד, אבל מה הקב"ה רוצה מן האשה גם אנו יכולים למצוא בדברי חכמינו ז"ל, שהם מפורשים לכל קורא.

במדרש רבה גילו לנו רבותינו ז"ל שבפסוק "ויבן אלוקים את הצלע", לבד מפשוטו של הפסוק המספר איך נבנתה חוה, רמז הקב"ה ענין נוסף. רבי יהושע אמר שהקב"ה כתב בתורתו את המילה "ויבן", מלשון התבוננות, כלומר עיון ומחשבה. שחשב מחשבות מאין לבראותה. וממשיך רבי יהושע ומגלה לנו את מחשבות השם יתברך:

אמר הקב"ה לא אברא אותה מן הראש שלא תתגאה, לא אברא אותה מן העין שלא תהא סקרנית (שלא תכחול את העין), לא אברא אותה מן הפה שלא תהא דברנית, לא אברא אותה מן הרגל שלא תהא פרסנית (שלא תצא הרבה החוצה), אלא אברא אותה ממקום צנוע באדם, שאפילו בשעה שאדם ערום אותו המקום מכוסה. ועל כל אבר ואבר שהיה הקב"ה בורא בחוה, היה אומר לה: **"תהא אשה צנועה, תהא אשה צנועה"**.

הנה מצינו בדברי חכמינו שכשהקב"ה ברא את האשה, לא ביקש ממנה דבר, כי אם שתהיה **אשה צנועה**, וכל אופן בריאתה מן הצלע היה כדי שתוכל לקיים את רצון הבורא ממנה להיות אשה צנועה. בחוברת זו ננסה בעזרת השם יתברך להביא לפניך את דעת התורה מהי אשה צנועה, כדי שתוכלי, את, בתו של המלך, לקיים את אשר ציוה אותך הקב"ה בשעת הבריאה: **"תהא אשה צנועה, תהא אשה צנועה"**.

צניעות ושכרה

צניעות האשה פירושה להעלים את נוכחותה, כלומר, שלא יהיה מורגש כלל הימצאותה בסביבה. כמו שאמרו רבותינו במסכת מגילה: "בשכר צניעות שהיתה ברחל זכתה ויצא ממנה שאול". ומה צניעות שהיתה ברחל, שיעקב אבינו ע"ה מסר לה סימנים כדי שיוכל להכיר שאביה הרמאי לא החליפה, וכשראתה רחל שאביה מוסר את אחותה לאה במקומה, מסרה לה את הסימנים כדי שיעקב יחשוב שהיא רחל ולא תתבייש. ומה ענין הצניעות שזבה? אלא שבזה שמסרה את הסימנים ולא עמדה על מה שמגיע לה, כאילו ביטלה מציאותה בעולם, שלא החשיבה את עצמה כלל, וזה שאמרנו בתחילה שצניעות זו העלמת הנוכחות.

וכדי להבין קצת עד היכן מגיע שכר האשה הצנועה, אשר באמת לשכרה אין קץ, צריכים אנו להתבונן קצת בדברי רבותינו ז"ל עד כמה חמור עוון ראית אשה והרהור בה, וממילא נבין כמה מעלתה של אשה צנועה המצילה את בני ישראל מחטא זה.

שכרה של האשה הצנועה, שעל ידי צניעותה מונעת אחרים מלהסתכל בה. וכבר אמרו רבותינו ז"ל שאין לך שכר גדול כמו מי שמזכה את הרבים, ואם כן אשה צנועה מזכה כל יום את הרבים ומצילה אותם מעוונות החמורים ביותר. וזו היא יראת השמים האמיתית, כמו שאמר רבי יוחנן (מסכת סוטה) למדנו יראת חטא מבתולה, שפעם אחת שמע בתולה שנפלה על אפיה ואמרה: "ריבונו של עולם, בראת גן עדן ובראת גהנום, בראת צדיקים ובראת רשעים, יהי רצון מלפניך שלא יכשלו בי בני אדם". הרי שאשה הדואגת שמא יכשלו בה היא יראת שמים אמיתית, וממילא אשה כזו דואגת לך שלא יכשלו בה, איננה יראת שמים. והקב"ה כל כך אוהב את האשה הצנועה עד שהגדיל שכרה לא רק בעולם הבא אלא גם בעולם הזה.

מזבח כפרה

כולנו כואבים את הצרות הגדולות של הדור הזה. יתומים ואלמנות, שכול וכאב, עוני ודוחק, מסכנות ואומללות, מחלות ויסורים ועוד. כל יום שומעים על אסון חדש, לעיתים אצל השכנה, לעיתים אצל מי מהמשפחה ולעיתים בביתנו. ומי לא היתה רוצה שמירה והגנה מן היסורים. רבותינו ז"ל (במדרש תנחומא פרשת וישלח) מגלים לנו שהאשה הצנועה שומרת את כל ביתה מן היסורים. ואלו דברי רבי פנחס הכהן בר חמא: "בזמן שהאשה צנועה, כשם שהמזבח מכפר, כך השוב מכפרת על ביתה". ובגמרא מסופר על תנאים שביכו כשראו את חורבן בית המקדש, שאמרו עד עתה המזבח היה מכפר על עם ישראל ומציל אותם מן היסורים, ועכשיו שחרב מה יכפר. הרי שעיקר צער החורבן הוא משום שכבר אין מה שיכפר, והאשה הצנועה קבלה מהקב"ה את המתנה הגדולה להיות כמזבח המכפר על כל ביתה, אשר **בצניעותה היא מונעת מחלות ויסורים מבני ביתה**.

בנים צדיקים

במשך כל הדורות עיקר העיקרים היה חינוך הילדים. אמהות רבות מסרו נפשן כדי שבניהן יגדלו בתורה וביראת שמים ובנותיהן תהיינה צנועות וכשרות. בכל דור ודור איימו רוחות זרות להשפיע על הילדים. גם בדורינו רואים בעו"ה כמה רבים הם הילדים אשר אותן רוחות זרות הצליחו לכבוש אותם, וכמה וכמה משפחות של צדיקים מבכים על בניהם אשר עזבו את דרך ה' והלכו אחרי תאוותיהם. איזו אמא לא היתה רוצה הבטחה שבניה יהיה כולם עובדי ה'.

רבותינו ז"ל מגלים לנו (במסכת יומא) שהאשה הצנועה זוכה גם לבנים צדיקים. מעשה באשה ושמה קמחית אשר זכתה ושיבעת בניה היו כהנים גדולים. וכששאלו אותה החכמים במה זכתה לך, גילתה שלעולם לא ראו כתלי ביתה את שערות ראשה, כלומר, שהיתה מהדרת במצות כסויה הראש. וגם בזוהר הקדוש (פרשת נשא) מבטיח רבי שמעון בר יוחאי שאשה צנועה גורמת לבניה שיהיו גדולים וחשובים, ואם להיפך שאינה צנועה, אז גורמת להם ולבעלה קללה וכו'. וזכות הצניעות כל כך גדולה, עד כי אמרו שכל אשה שהיא צנועה בבית חמיה זוכה ויוצאים ממנה מלכים ונביאים, כמו שיצאו מתמר ישעיה ואמציה, והרי ישעיה היה כאלף שנה אחרי תמר, עד כדי כך עמדה לה זכות הצניעות ולא תמה.

שלום בית

השלום בבית היהודי הוא מיסודו של הבית. עד כדי כך הקפיד הקב"ה שיהיה שלום בין איש לאשתו, עד שהתיר הקב"ה למחוק את שמו (שזה איסור חמור מאוד) כדי להשכיח שלום בין איש לאשתו. היסוד לשלום זה הוא השראת השכינה בבית היהודי. הקב"ה שם את שמו בשמות האיש והאשה, 'ש באיש וה' שבאשה הם ביחד שם י"ה. ואמר הקב"ה "אם זכו שמי ביניהם", כלומר, שאני משרה שכינתי ויהיה להם הצלחה שלום ואהבה, ואם לא זכו אני נוטל את שמי שביניהם ואש אוכלתם, כלומר שנשאר משם האיש בלי 'אש, וכן משם האשה בלי ה' אש, והרי בבית אש ומריבה.

והנה ידוע הוא בדברי רבותינו ז"ל, שכמעט העוון היחיד שמסלק שכינה (השגחת ה') מכלל ישראל הוא גילוי ערוה כמו שכתוב בתורה "ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך", כלומר אם יהיה גילוי ערוה במחנה ה' משלק שכינתו. ואשה אשר איננה צנועה, גורמת לסילוק השכינה מכלל ישראל, ממילא זה פשוט שגם מביתה תסור השכינה שהרי זו מידה כנגד מידה. אבל האשה הצנועה שגורמת להשראת שכינה בכלל ישראל, גם בביתה יחפוץ ה' להשרות שכינתו, שזה כלל גדול בתורה שהקב"ה מודד מידה כנגד מידה, כלומר, מה שאת עושה הוא יעשה לך, והרבה הרבה יותר. ואם כן סוד הצלחת הבית הוא צניעות האשה. וגם שלמה המלך החכם באדם הבטיח שאם האשה צנועה היא זוכה לכבוד מבעלה כמו שכתוב "כל כבודה בת מלך פנימה", כלומר, מתי יהיה כל כבודה, מתי תזכה לכבוד מבעלה, כשבת מלך פנימה, כשהיא צנועה. וגם אמרו רבותינו ז"ל שחן אשה

בעיני בעלה זו מתנה מן השמים, ואם אשה לא מתייפה בעיני אחרים ומצונעת עצמה, ומתייפה ומתקטטת רק בפני בעלה בבית, זוכה שהשם יתברך נוסך עליה יופי וחן כדי שבעלה יאהבה, וזו מידה כנגד מידה. ואצל אשה שאיננה צנועה מצאנו את ההיפך, שאמרו רבותינו ז"ל על אשה סוטה, שכיח שהיא קטשה עצמה בעיני אחרים לכן קבע הקב"ה עונשה בתורה לנבלה ולכערה בכל מקום שהתקטטה באיסור, וזו מידה כנגד מידה. ומה גם למדו רבותינו ז"ל שכל אדם שנותן עיניו במה שאינו ראוי לו, מה שרוצה לא מקבל ומה ששלו נלקח ממנו, וא"כ אשה שעושה כדי למשוך תשומת לבם של מי שאינו ראוי לה, באמת לא תקבל מזה בסופו של דבר שום תועלת, ומה ששלה, כלומר, תשומת הלב של בעלה ואהבתו אותה, נלקח ממנה.

ועוד אמרו רבותינו ז"ל על יוסף הצדיק שבזכות שהסתיר את אימו רחל מעינו של עשו הרשע שלא יסתכל בה, זכה והסתכלו עליו כל זוגות העיניים במצרים לחזות בו במלכותו. וא"כ אשה המסתרת עצמה מעין זרה שלא תסתכל בה, תזכה ויסתכלו בה העיניים הנכונות שבהם היא חפצה, והיינו עיני בעלה.

וכבר אמר החכם באדם (שלמה המלך) כמים הפנים לפנים כך לב האדם לאדם, ופירושו שכשם שאדם מרגיש כלפי חברו, כך חברו ירגיש כלפיו, אף שבאמת הרגשות אלו מוסוות, סוף סוף הלב מרגיש. ואם כן, אשה המתקטטת ומתייפה רק בפני בעלה, מחשיבה את בעלה בעיניה כאילו הוא היחיד החשוב בעולמה, וממילא גם הוא ירגיש כן כלפיה, וזו הרי משאלת ליבה של כל אשה - להחשב המיוחדת והיחידה בעיני בעלה, מה שאין כן באשה שמתקטטת גם בפני אחרים, מראה בעצם לבעלה (אף אם הוא מבין את זה רק בתת מודע) שאינו מיוחד בעיניה משאר הבריות, וממילא גם הוא ירגיש כך כלפיה.

ועוד אמרו רבותינו ז"ל, על מה ששאלו המלאכים את אברהם אבינו ע"ה: "איה שרה אשתך?", שבאמת ידעו מלאכי השרת היכן שרה, רק ששאלו היכן שרה להסב את תשומת לב אברהם איש לו אשה צנועה שלא נראית שצריך לשאול אחריה, וכל זה כדי לחבב את שרה על אברהם, **שהבעל אוהב אשה צנועה**, ומה החיבה הגדולה לאשה צנועה?, שמלבד שהיא צדיקה ואהובת השם יתברך, עוד זאת, שהיא רק שלו לבדו, ואין לאחרים חלק בה אפילו לא בראיה בלבד, וכל אדם מחבב ביותר דבר שהוא שלו בלבד, שמרגיש לו שייכות מיוחדת.

עושר

אמרו רבותינו ז"ל שברכתו של אדם באה בזכות אשתו, ולכן היה בגמרא חכם גדול שהיה ממזיר את תלמידיו לייקר ולכבד את נשותיהם, שמלבד החיוב בכך, עוד זאת שזו סגולה לעשירות. וכותב מרן החיד"א, מגדולי הרבנים לפני מאתיים וחמישים שנה, שזה דוקא באשה צנועה, אבל באשה שאיננה צנועה, אדרבא גורמת לבעלה שלא יהיה לו הצלחה. וכן כתוב בזוהר הקדוש שהאשה הצנועה גורמת שבעלה יתברך בעושר ואילו האשה אשר איננה צנועה גורמת קללת עניות לבעלה. ויש עוד הרבה להאריך בשכר האשה הצנועה, אשר הקב"ה לרוב חפצו שהאשה תהיה צנועה, נתן לה את כל המתנות בעולם הזה ובעולם הבא.

שאלות שברוך כלל נשאלות

הנה בחסדי השם יתברך כבר הופצו אלפי חוברות, ורבות בנות עשו חיל, ושבנו בתשובה להתלבש ולנהוג כפי אשר מצוה אותנו התורה הקדושה, כן ירבו. וראינו את אשר כבר ידענו, שבנות עם הקודש כולם צדקניות וקדושות, ומה שטעו עד עתה היה מחוסר ידיעה ובשגגה, ולא בזדון חס ושלום, והראיה, שאלפי נשים שינו את כל לבושן שהורגלו בו שנים, אחרי שראו מה ה' צוה באמת, ועל כגון זה משבחים פמליא של מעלה את הקב"ה "מי כעמך ישראל", ובאלו הנשים הקדושות מתפאר השם יתברך, ככתוב, "ישראל אשר בך אתפאר".

ובמשך השנים נשאלו כמה שאלות החוזרות על [2] עצמן, חלקן מחמת טעויות המושרשות

בציבור, ומושגים שנשתבשו, וראינו צורך לענות עליהן (בקיצור ובלשון קלה) כדי להסיר מכשול מדרך בת עמי, וליישר ההדורים בפני הבאה להיטהר.

הלכות הבגדים

ידוע לכולנו כמה גדול כבודו של ספר התורה. ומפאת חשיבותה הרבה זה ברור לנו מדוע הספר מוסתר מעיני כולם, ויוצא ונחשף בזהירות רבה רק בזמנים מסוימים. וגם אז איננו יכול לצאת אלא עם מספיק שכינה, ולכן אם אין עשרה מישראל אי אפשר להוציא. וגם כשיוצא, מיד שנגמר עינו, מיד מחזירים אותו להיכל, שנגאי הוא לספר תורה לעמוד סתם בחוץ, ואז שוב עוטפים אותו בתיקו, ומלוים אותו להיכלו, וסוגרים את הדלת, ולא די בזה אלא יש גם פרוכת המסתירה את הדלת. וזה ברור אף לילד קטן שלספר תורה יש כל כך הרבה כסויים, כיון שהוא כל כך חשוב. להבדיל, גם גוף האשה היהודיה הינו יקר וחשוב, ורבינו הרמ"ק זוקלל"ה (אשר אמר עליו האריז"ל שנופטר בלי חטא) כתב בספרו תומר דבורה, **שהאשה היהודיה רומזת אל השכינה הקדושה**. ולכן זה ברור גם לנו מדוע יש להקפיד בכיסוי הגוף, וכמו שאנו יודעים שככל שהדבר חשוב יותר הוא נסתר יותר מעיני הבריות. ומלבד זה, הרי רבותינו ז"ל מנו את מחטיאי הרבים בכלל אלו שאין להם חלק לעולם הבא, ואשה שאינה מקפידה שבגדיה יסתירו את גופה היטב, היא בכלל אלו שמחטיאים את הרבים. הבגד תפקידו להסתיר את הגוף. וכדי שימלא את תפקידו יש להקפיד על כמה וכמה דברים.

בגדים שקופים

מובן ופשוט שבגד שקוף אסור בלבישה שהרי אינו מסתיר את הגוף. בגד שקוף הוא כל בגד אשר צורת האברים נראית ממנו (אפילו בצורה מעומעמת), או שגוון העור נראה מתוכו. גם אם הוא רק בחלקו שקוף אסור.

גם בגד שקוף שמתוכו נראה הבגד הפנימי יותר אין ללבושו. בדיקת שקיפות הבגד צריכה להעשות בלבישת הבגד ומול אור השמש, שהרבה פעמים לא נראית שקיפותו כשהוא תלוי על הקולב, וכן לא נראית שקיפותו באור הבית. מכשול זה של בגד שקוף מצוי במיוחד בחולצות קיציות, חצאיות וכו'. לעיתים ניתן לפתור את הבעיה ע"י בטנה הנפתרת מבפנים, בצמוד לבגד (שאם לא כן אין הדבר מועיל), ובכל שטח הבגד, וצריך לבדוק היטב אם באמת נפתרה הבעיה. גם בדים שקופים שלובשים על חולצות אטומות וכו', יש בהם פריצות וחוסר צניעות.

בגדים צמודים

להלכה חייב הבגד להסתיר את צורת האברים בכל מצב: הליכה, ישיבה, עליה לאוטובוס וכו'. והסתרת צורת האברים היא שלא יבחינו כלל, גם לא בצורה חלקית, בגבולות האיברים מתוך הבגד, בגודלם או בצורתם. יש כמה דברים הגורמים לבגד להתהדק על הגוף וצריך להיזהר מהם: הגיזרה, סוג הבד, פריטי לבוש אחרים הגורמים לו להתהדק (כמו חגורה) ומידת הבגד. בהמשך נדון בכל בגד ובגד ושם נפרט יותר בס"ד.

בגדים צבעוניים

אמרו רבותינו ז"ל שאסור לאדם להסתכל על בגדים צבעוניים של אשה המייפים אותה, אפילו כשהם תלויים על חבל כביסה, וכל שכן שאסור לו להסתכל בעודם עליה, וממילא אין לאשה לצאת עם בגד צבעוני כדי שלא תעבור על האיסור "לפני עיור" הוא גם בשעה שהגבר רוצה לעבור עברה, אפילו בזה תעבור האשה שמכשילה אותו ב"לפני עיור לא תתן מכשול". ולדעת פוסקים רבים, אף אם לא נכשל אף אחד בפועל, כל שיכול היה להיכשל, עוברת האשה ב"לפני עיור לא תתן מכשול".

כלל בגד צבעוני הוא כל בגד המייפה את האשה, כגון בגדי שבת, בגדים מכובדים וכו'. צבעי הבגד הכשרים הם הבגדים השקטים ושאינם בולטים כגון שחור, כחול כהה, אפור כהה, ירוק כזית כהה, חום כהה.

צבע לבן הוא בולט לעין ואין ללבושו, גם לא לכבוד שבת קודש, שודאי אין זה כבוד לשבת שלובשים בשבילה בגד המחטיא את הרבים. (ואם רוצה ללבושו רק בבית לפני בעלה לבד הרי זה משובח). גם מטפחת לבנה אסור ללבוש זה יבואר בהמשך בהלכות המטפחת.

כל שכן שיש להיזהר מלצאת עם בגדים אשר יש להם עיצוב שנועד למשוך את העין, כגון:

בגדים בצבע זוהר או המשולבים בסיבים זוהרים (נוצצים וכו'), דוגמא ששמים לה לב או שמוסיפה ליופי הבגד (פרחים וכו'), בגד שצידו האחד צבע מסוים וצידו השני צבע אחר, בגדים שיש להם פסי אורך או רוחב בניגוד צבעים כיתובים שונים או תמונות למיניהם, קישוטים שונים בולטים (חבלים, סרטים, פפיונים, פרחים בולטים וכו'), אביזרים שלא במקומם (ריץ' רץ' שפתור ליופי וכו').

בגדים שנגונו כזה גרמו לחורבן בית המקדש כמו שאמרו רבותינו ז"ל בתלמוד הירושלמי.

חלוקים ביתיים, אף החלוקים הפשוטים, על פי רוב שקופים או קצרים או צמודים ולא רחבים מספיק (בגלל סוג הבד או הגיזרה). וגם אם יהיו רחבים וארוכים, כיון שהוא בגד ביתי, הוא משרה אורחה בתית ואישית, ואין לצאת בו לרשות הרבים.

בגדים בצבע העור

בגד בצבע העור או קרוב לו, מטעה את הרוחה שזה גילוי עור ממש ולכן אסור ללבושו. גם בגד שרק חלקו הקטן בצבע שכזה אין ללבושו.

צבע העור זה לאו דוקא חום, גם צבעים כמו ורוד בהיר או אפרסק בהיר גם כן מטעים שנראים כמו צבע העור (ואלו בין כה אסורים כמו שכתבנו לעיל שאין אלו צבעים צנועים).

ויש עוד גוונים רבים שהם בכלל זה, ולכן צריך להתיישב היטב בצבעים.

החצאית

אורך החצאית

שוק האשה הוא ערוה וחובה לכסותו. רבותינו הראשונים והאחרונים, ומרן השולחן ערוך פסקו שהשוק הוא החלק התחתון של הרגל, כלומר, החלק שבין הברך לעקב.

את החלק הזה חובה לכסות בבגד רחב המסתיר את צורת הרגל. ואין די בגרם כדי לכסות חלק זה, שגרם, אף אם היא אטומה לגמרי ואין הבשר נראה מתוכה, איננה נחשבת כיסוי, שכל מקום שחייב בכיסוי יש לכסות באופן שאין נראית צורת האבר, וגרב איננה מסתירה את צורת האבר שהרי היא צמודה על הרגל. ולכן יש לכסות את כל הרגל דוקא בחצאית רחבה וארוכה המכסה אף את הקיסול והמגיעה עד הנעל לפחות.

ומה שיש שטוענים היום שזה "רחובי" ואין לעשות כן, טענה זו איננה נכונה כלל, שמעולם היה שבחן של בנות ישראל שהלכו דוקא בחצאית ארוכה.

וגם הטענה שטוענים שזה "מודה" ולכן אסור, גם היא איננה נכונה כלל.

ומה שטוענים שיש לקצר את החצאית כדי לא להידמות לקלות הדעת שהולכות עם חצאיות ארוכות, גם טענה זו איננה נכונה כלל, ואדרבא כל הפוסקים כתבו שדבר שנהרס בו קלי הדעת ומחשיבים אותו לנכון, חובה על היראים והחרדים לדבר ה' לנהוג כן גם כן, שאם לא כן יהיה חילול ה', שקלי הדעת נזהרים והחרדים אינם נזהרים. ואם כן כיון שזה ברור שכלל שהבגד ארוך זה צנוע יותר, אם כן, אם קלות הדעת הולכות כך, כל שכן שהחרדים צריכים ללכת בחצאית ארוכה עד הנעל לפחות.

וכל מה שאומרים שדי בעשרה סנטימטר מתחת לסוף הברך, אין לזה על מה לסמוך כלל, והכל טעות גדולה, ומלבד איסור הפריצות, יש בזה איסור לאו מהתורה שלא ללכת בחוקות הגוים. וכמה שבועות לפני כתיבת שורות אלו שמענו על ילדה קטנה בקרית ארבע, שבעוונותינו הרבים אחזה אש בחצאיתה, וצעקו לה שתוריד את החצאית כדי להינצל, והילדה הקדושה והטהורה הזו סירבה להוריד את החצאית כיון שזה לא צנוע, ועלתה נשמתה השמימה לכפר על כל הדור הזה. (ואף שלהלכה פקוח נפש דוחה

את כל המצוות, בתמימותה הקדושה לא יכלה שלא להיות צנועה). וכתבנו זאת שממנה ילמדו כל בנות ישראל הקדושות לדקדק באורך וברוחב החצאית שתסתיר היטב את כל בשרה, ואם ילדה קטנה מסרה את נפשה הטהורה על כך, כל שכן שלא נצא לרחוב עם חצאיות הגיונות הארוכות הללו.

רוחב החצאית

כבר הזכרנו לעיל שבגד שנראים ממנו צורת האיברים באיזה מצב ואפילו לרגע קט, לא נחשב ככיסוי וזה כגוף מגולה. ולכן צריכה להיות החצאית רחבה דיה כדי להסתיר את צורת האיברים בשעת הליכה, ישיבה, ועליה לאוטובוס וכו'. (וכל שנראות מידות רגליה, אפילו בצורה מעומעמת, כגון שגופה לוחץ קצת מבעד לחצאית, נחשב שנראית צורת האיברים, ויש לבדוק זאת בהרמת רגל על כסא, ואם אז לא נראית צורת הרגל, אז נחשבת החצאית שמסתירה צורת האיברים).

ממילא מובן שחצאית בגיזרה ישרה אסורה, שהיא מבליטה את צורת האברים בשעת הליכה וישיבה וכו'. וכבר אסרו בכל תוקף גדולי הדור את החצאית בגיזרה הישרה, או בגיזרת מעטפת, וכל שכן הצמודה.

גם חצאית בגיזרת A איננה מספיקה לכסות היטב את כל צורת האיברים בכל מצב.

ולכן יש ללבוש חצאית בגיזרת "פעמון רחב", או בגיזרת "פליסה", אשר רוחבה וכפליה מסתירים את צורת האיברים.

ישנן נשים צדקניות המקפידות ללבוש חצאית נוספת מתחת לחצאית העליונה הרחבה, ובכך מביטחות שהחצאית העליונה לא תיצמד על הגוף בשום מצב (כגון רוח חזקה שמכניסה הקפלים בין הרגלים וכו'), ויש העושות כן ע"י בטנה מנופחת, והדבר משובח לאין קץ, אשרי חלקן בעולם הזה ובעולם הבא.

את אזור המותן והאגן, בו מטבע הדברים נצמדת החצאית לגוף, יש להסתיר בחולצה רחבה או סוטר רחב, והמשובח שבכולם ה"שאל" (רדיד), ונזכיר ענין זה בס"ד בהלכות החולצה.

סוג הגוף

גם בחצאית רחבה אם הבד איננו עבה וקשיח מספיק, דרכו להיצמד ולהידבק לגוף בשעת הליכה או ישיבה וכו'. (ויש לשים לב במיוחד בחצאיות "פליסה" שמצוי הוא שהבד דק מדי).

בדי טריקו או לייקה או הדומים להם, ואף המעורבים בטריוקו ולייקה, בדים זדים או סריגים אסורים בהחלט. ויש נשים צדקניות אשר לא מסתפקות בתחתית רגילה, והולכות עם שתי חצאיות רחבות, ובאופן כזה מטשטשת היטב צורת האיברים, אשריהן ואשרי חלקן, שיתרונן אין קץ ואין תכלה, ועל אלו המדקדקות בצניעות אמרו חז"ל שבזכות נשים צדקניות יגאלו עם ישראל. שמלה או סרפן, מטבע הדברים נצמדים לגוף בגלל המבנה והגיזרה, ובגלל שמתחילים מלמעלה, ולכן אין ללבשם.

איפור ותכשיטים

ידועה וברורה תרומתם הרבה של האיפור והתכשיטים ליופי האשה. וכבר אמרו רבותינו ז"ל שבת המקדש חרב על שהיו בנות ישראל שבאותו הדור מתאפרות. וכיון שהמכשול גדול כל כך, כתוב בספר הזהר הקדוש שאין לאשה להתלפות כלל ברשות הרבים. וכן כתבו רבותינו הגאונים (אשר כל דבריהם הם הלכה פסוקה וברורה לכלל ישראל): "שתבוא מארה (קללה) לאשה שמתקשטת ברשות הרבים". ובתנ"ך בזוהר הקדוש ועוד כינו את המתקשטת והמתאפרת ברשות הרבים בשם "זונה" ו"עוברת על דת יהודית". לא ינתנו תכשיטים לאשה אלא שתהא מתקשטת בהם בתוך ביתה.

ורבותינו ז"ל לא חילקו בין קצת איפור ותכשיטים להרבה, אלא הכל אסור בהחלט. ואדרבא, כתוב שהנכון שהאשה תלבש בגדים בלויים ברשות הרבים כדי להתגונן על הרואים. ואין לומר שמותר לאשה להתקשט כדי שלא תתגנה בעיני בעלה ההולך עימה ברחוב, שכתבו הפוסקים שדוקא בבית מצוה להתקשט בפני בעלה כשהיא לבד עימו, אבל בחוץ או בנוכחות אחרים זה איסור גמור אף שבעלה עימה. וכן

היה המנהג הפשוט שאין נשים מתקשטות אם לא לבעליהן. ומי שתרצה לטעון בכל זאת שתכשיט "קטן" מותר כיון שאיננו מייפה כלל, נשאל אותה, אם כן מדוע היא שמה אותו בכלל? ומדוע כל כך קשה לה לוותר עליו אם הוא לא מוסף לה כלום?, אלא ודאי שבאמת הוא מוסף אור ורץ, וממילא אסור.

ובגמרא במסכת עבודה זרה מסופר על בתו של רבי חנינא בן תרדיון, שפעם הלכה וראוה גוים ואמרו כמה נאים פסיעותיה של ריבה (נערה) זו, ומיד כששמעה דיקדקה יותר בפסיעותיה, לעשותן נאות יותר, ומשום שחטאה בצניעותה נידונה מן השמים לשמש כפרוצה בבית פרוצות ברומא. ואם על מעשה קטן כל כך העונש כה חמור, כיון שסוף סוף חטאה שייפתה את עצמה בפני הרואים, קל וחומר על איפור וקישוט.

ועוד יותר מזה מצאנו בגמרא במסכת גיטין, על אשה ששמה היה צפנת בת פניאל, שהיתה יפה שהכל היו צופים ביופיה, ונשבתה על ידי גוי אכזר שהתעלל בה כל הלילה ובבוקר מכרה בביזיון לגוי אחר כשהיא ערומה לעיני כל, וכתב הבן איש חי שאף על פי שלא חטאה במה שהכל צפו ביופיה, שהיתה יפה מטבעה, מכל מקום כך היא המידה שמי שמחטיא את הרבים, נידון לעונש קשה, ואפילו שהוא אנוס שלא עשה כלום. וכן כתבו הפוסקים. ואם כן קל וחומר לאשה שעושה מעשה ומייפה את עצמה אפילו בדבר קטן מאוד (כמו עגיל קטנטן או מעט סומק להסיר חיורון), שכל דבר הקטן שבקטנים הוא ודאי יותר מאשר עשתה צפנת בת פניאל שלא עשתה כלום רק נולדה כך.

בושם וריח טוב

הריח הטוב הוא אחד המכשולים הגדולים, שהרי אף אם ירצה אדם לשמור עצמו מן העבירה, לא יוכל להשמר מן הריח הטוב שמגיע לאפו בעל כרחו.

וכבר הוכיח הנביא ישעיה את בנות ישראל בדור שלפני חורבן הבית על שהיו מתבשמות, דבר שגרם לחורבן בית המקדש. ולכן רבותינו ז"ל קראו לבושם עבירה גדולה.

ובכלל איסור הבושם נכלל כל דבר שגורם לריח טוב כגון דאודנט, שמפו, סבון, קרמים למיניהם וכו'. כל שהריח מורגש לסובבים אף הקרובים ביותר, הוא איסור מוחלט. (כיום יש הרבה תכשיטים נטולי ריח למניעת ריח רע). ואף שאסור להתבשם ברשות הרבים, בביתה, כשהיא עם בעלה בלבד, מצוה וגם חובה לדאוג שיהיה ריחה טוב, ומצאנו שהקב"ה הקפיד על כך, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, שיחד עם המן שהוריד הקב"ה במדבר, הוריד גם בשמים לנשים, כדי שיהא ריחן ערב לבעליהן. (ואם צריכה לצאת החוצה תדאג להוריד הבושם).

שאלה: אני לא יכולה לעשות את כל הכתוב כאן כי זה שינוי גדול מידי, ומאחר ולא אוכל להיות צנועה לפי ההלכה, אין כבר טעם להשתנות.

תשובה: גם כשאי אפשר לקיים מאיזו סיבה את הכל, וכי מדוע שנפסיד מה שכן אפשר לקיים, וכל דבר בקדושה ובמיוחד בצניעות הוא חשוב לאין ערוך אצל הקב"ה, ושכרו עד אין קץ, וכל השב בתשובה אפילו על דבר קטן כבר נחשב לבעל תשובה שהוא אהוב אצל השם יתברך, ועליו נאמר במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד. ועוד שהקב"ה אינו בא בטרונא אל ברותיו, כלומר, שלא מאשימם במה שאינם יכולים לעשות, והוא ודאי בראנו כבני אדם בעלי יצר הרע וקשיים, ובודאי שהוא מכיר ביצרנו, ואם כן מי שבאמת רוצה לקיים את כל דברי התורה, רק שקשה לה מאוד, ודאי שאין היא דומה למי שפורקת עול התורה מעל צוורה ואין לה חפץ בקיום דברי התורה. וכבר הבטיחנונו רבותינו ז"ל שהבא להיטרה מסייעין בידו, ואם יפתח האדם לקב"ה פתח כחודו של מחט, יפתח לו השי"ת פתח כפתחו של אולם. ופתחו של אולם בית המקדש היה עשירים מטרים על עשרה מטרים, וכוננת האימרה הזו, שכמו היחס בין חוד המחט לפתח הגדול הזה, כך יסייע לו ה' יתברך סיוע גדול על כל צעד קטן שיתקרב לקב"ה. ואם כן אדרבא, תתחיל האשה המתקשה לעשות איזה דבר, ואפילו קטן, והקב"ה יסייע אותה סיוע גדול

ותוכל לקיים את הכל. ותקבל על עצמה לקיים את כל דברי התורה כשתוכל, ותתפלל לשם יתברך שייסייע בעדה לקיים רצונו, וכל הזמן תבחן את עצמה אם יכולה היא להתקדש עוד, ולא תניח ליצר הרע ולהבלי הזמן להשכיח ממנה את חובתה. וכל צעדה גדולה מתחילה בצעד קטן.

כיסוי הראש

השם יתברך ציוה את האשה לכסות את ראשה כדי להסתיר את יופיו של השיער מעיני הבריות, וגם את תרומתו ליופי האשה.

ואם כן ברור הדבר שעל כיסוי הראש להיות צנוע באופן שמפחית את תרומת השיער ליופי האשה. ממילא מובן שכל הפיאות למיניהן אסורות בהחלט, שהרי אדרבא, כולן יפות מהשיער הטבעי של האשה, וזה היפך כונת התורה במצות כיסוי הראש.

ועוד שגם בפיאות הישנות שמלפני שלוש מאות שנה, אשר נראו כשיער "כבש" על ראש האשה, גם באלו נמנע ולא נמצא שום מתיר בעוד שמאות פוסקים גדולי הדורות בכל הזמנים אסרו בהחלט. ובדורות הקודמים נידו והחרימו בקהילות רבות באשכנז את ההולכות עם הפאה וקראו להן "נקלי הדעת ופחותי הערך".

ואף שהדבר פשט היום בקרב בנות רבות, עדיין נשאר הדבר באיסורו הקודם, ואף יותר מזה, שהרי את הפאות של זמנינו אסרו כל גדולי הדור, אף אלו שהסכימו להסתמך על ההיתר בפאות הישנות.

ועוד שכבר כתבנו בחלק האיפור והתכשיטים שכל קישוט אסור, וזה ברור שאין לך קישוט גדול מהפאה אשר מצליחה להפוך נשים שאינן יפות כלל - ליפות מאוד.

ומלבד איסור הפריצות יש בפאה איסור חילול ה', שנראה הדבר שאנו מתירים מה שאנו רוצים ומערימים על דברי התורה.

ולכן, כל פאה, מכל סוג, מכל מין, מכל צבע, בכל גודל, בכל צורה, אסורה לדעת כל הפוסקים (עיין במקורות למטה), ובכלל האיסור גם פאה עם כובע או פאה עם מטפחת.

גם הוצאת סיבי משי, מקדימה או מאחור, אסורה בהחלט.

מטפחת

גם במטפחת הראש יש להקפיד שלא תהא יפה ומושכת את העין בצבעים בולטים, אלא תהיה בצבע שקט וכהה, בלי קישוטים וצוירים. המשובחת שבכולן היא מטפחת שחורה וחלקה, וכן מדקדקים בקהילות רבות שהמטפחת תהיה שחורה בלבד, ואשריהן שמקיימות את דברי התורה בלי הערמות ופשרות.

מטפחת עם "שוואנצים" היוצאים ממנה אסורה. מטפחת עם סיבים זוהרים, פייטים וכו', גם כן אסורה. קשירת המטפחת צריכה להיות צנועה ולא בדוגמאות המושכות את העין כגון פרח בצד, או הגבהה קדמית (טורבון) וכו'. והנכון לקשור באופן ששני קצותיה ירדו מצדי הצואר כדי לעזור בהסתרת הצואר והעורף (והקשר לן יהיה גבוה מעל העורף אלא בתחתית העורף) וכן נהגו בערב. והקשירה המשובחת שבכולן היא מה שנהגו אמותינו הקדושות לקשור הקצוות מתחת הסנטר (ואת הצואר יכסו בדבר אחר). והעושה כן בדור זה אין בריה יכולה לעמוד במחיצתה בעולם הבא.

הנכון לכסות בשני כיסויים שכן מונעים יציאת שיער החוצה. (והנשים המיומנות יודעות לקשור בצורה שכל השיער נשאר בפנים, והמטפחת לא מחליקה כלל, וכל זה בלי שילחץ ויכאב בראשו). מטפחות קטנות (באנדנה) אסורות, שקשירתן קשירת שחץ כדרכי הגוים, ועוד שאינם מכסות הראש היטב.

כובעים בדרך כלל הם בולטים בצורתם וסגונם וגודלם ולכן אסור לחובשן. אם הכובע פשוט ודל, בלי קישוטים (צוירים, פרחים תפורים לו ושאר אביזרים וכו') ואיננו גדול (לא בשוליו ולא בגובהו) אפשר לכסות בו הראש, ותלבש כיסוי תחתון מתחת לכובע.

כיסוי הראש צריך לכסות את כל שערות הראש, ואין היתר להוציא שום שיער החוצה. ולכן נשים רבות מספרות או מגלחות את קצוות השיער בין המצח לאוזן ובין האוזן לעורף [3]

שקשה לצמצמן בתוך המטפחת.

אסור לקלוע צמה או קוקו וללפפו במטפחת צמודה, שאף שהשיער מכוסה כולו, מרחוק זה נראה כשיער (נראה כקוקו של שיער), ואסור גם משום מראית העין וגם משום שמכשיל כשיער.

החולצה

כמו שכבר כתבנו בגד כשר הוא בגד המסתיר את צורת האיברים בכל מצב. וכל שכן שיש להקפיד בזה בחולצה מטעמים מובנים. ולכן החולצה צריכה להיות רחבה מאוד (אבל צריך לשים לב שמחמת המידה הגדולה לא ייחשף מקום הצואר או הסמך לו). בד החולצה צריך להיות קשיח כגוי שלא יצמד ויפול על הגוף. יש לשים לב שגזירת החולצה לא תהיה כזו שמטרתה להבליט איברים, ודבר זה מצוי מאוד היום (כגון שיש פנסים להצר החולצה, או תפר מתחת החזה וכו').

זה ברור וכל הבדים הנצמדים והדקים כטריקו ולייקרה וכדומתם אסורים. גם בדים שמעורבים בהם סיבי לייקרה ודומיהם אסורים.

וכבר פרסמו גדולי הדור את דעתם הברורה, שגם אם לובשת ז'קט מעל החולצת טריקו אסור, בין אם הז'קט פתוח או סגור, שכל שנראית קצת חולצת הטריקו, הרי שאותו המקום נחשב כאילו הולכת בגילוי בשר לגמרי.

כמעט ובלתי אפשרי למצוא היום חולצות בבדים קשיחים המסתירים היטב את צורת האיברים (שבדרך כלל, אף שהן רחבות, הן נופלות על הגוף ומבליטות האיברים), ולכן צריך ללבוש על החולצה הרחבה ווסט רחב וקשיח או ז'קט רחב וקשיח (אבל לא ז'קט צבעוני או מכובד או מחויט, שכל אלו אסורים מצד בגדי צבעונים כמו שכתבנו לעיל), והמשובח שבכולם הוא ה"שאל" ונזכירו בהמשך. יש לשים לב שלא יהיה בד שקוף כולו או חלקו. גם בדים שקופים על החולצה האטומה אסורים.

צריך לשים לב למרווחים שבין הכפתורים שלא יהיו גדולים שאפשר לראות דרכם את הבגד הפנימי, והנכון לתפור את החולצה במקום להשתמש בכפתורים.

כבר כתבנו שצבעים בולטים וקישוטים ואיורים אסורים, והוא הדין בחולצה, וגם צריך לשים לב שלא יהיה כיס עם סמל או כיתוב אפילו קטן, מטעמים מובנים.

אורך השרוולים צריך להיות עד כף היד, והמהדרות מסתירות גם את כף ידן (זוהי אפשר בקלות על ידי "שאל"). ויש לדאוג שהשרוול לא יתורמם בהרמת היד.

אסור בתכלית האיסור להכניס את החולצה בתוך החצאית, דבר הגורם לחשיפת אזור האגן והמותן, והמנהג הרע הזה הוא מדרכי הגויים, ומה שטוענים שחולצה בתוך החצאית זה "מכובד", וחולצה מחוץ לחצאית זה "רחובי" ולא מכובד, טענה זו היא היפך ההלכה, שאדרבא, שבח הוא לבת ישראל שתלך עם בגדים בלויים ופשוטים ברשות הרבים, וכבודה האמיתית הוא מה שאמר דוד המלך עליו שלום: "כל כבודה בת מלך פנימה". ועוד, איך מותר לחשוף את איברי הגוף כדי להראות מכובד?

ולכן, יש ללבוש חולצה ארוכה ורחבה המסתירה את כל האגן, או ווסט רחב, והמשובח שבכולן ה"שאל". (וממילא ברור שאסור לחגור חגורה על המותן). ואלו המחזירות עטרה ליושנה וחוזרות ללבוש "שאל" כאמותינו הקדושות (וברוך השם שיש כבר אלפי נשים כאלו בכל חלקי הארץ הקדושה), אלו הנשים הצדקניות שעליהן מתקיים העולם ברחמים, ואלו הנשים שיביאו את המשיח במהרה בימינו אמן.

הצואר חייב בכיסוי לדעת רוב הפוסקים, וכך היה המנהג הפשוט בדורות הקודמים. יש נשים המגביהות את הצוארון כדי שיכסה את הצואר, ויש השמות בד נוסף סביב הצואר, ויש העושות כן על ידי המטפחת (ויש הלוברשות גולף עבה מתחת החולצה).

ה"שאל" (רדיד)

בשינים ואחרונות נשים צדקניות רבות החזירו עטרה ליושנה, והולכות עם "שאל" ברשות הרבים, והיה זה המנהג הקדמון בכל קהילות ישראל. זו דרך קלה וחסכונית להימלט מכל האיסורים שיכולים להיות בחולצה. והעושה כן

אין קץ לשכרה בעולם הזה ובעולם הבא.

גם ב"שאל" יש להקפיד שהבד יהיה אטום (לא רשת, תחרה וכדומה) וקשיח (שלא יפול על הגוף ולא יצמד לאיברים), בצבע כהה ושקט, ובלי איורים, וגם שיהיה סגור, ולא רק ע"י כפתור עליון שדבר זה אדרבה מכשול גדול יותר, אלא צריך שיהיה סגור כולו מלמעלה למטה. וצריך שיהיה ארוך מקדימה ומאחורה שלפחות יכסה את כל האגן, וגם מהצדדים שלא יהיה ניכר כלל הגוף בהרמת היד וכו'. והמדקדקות לובשות שאל ארוך מראשן עד הרצפה.

כמו כן אין ללבוש "שאל" עם דוגמאות תחרה או שואוצים, כמו שחשבו לעשות כמה מעצבות, וזו עצת היצר הרע לחבל במנהג הקדוש הזה. וגדולי הדור שבחו את ההולכות עם ה"שאל" וקראו לנשים כולן לעשות כן.

ואין לחשוש שכיון שיש מקומות שאין זה מצוי אם כן אולי זה איננו צנוע שזה מושך את העין, שדבר המוסיף בצניעות אין לטעון בו טענה כזאת וכל המחמירה הרי זו משובחת.

ומזה גם נשמע ונבין, שאלו הנשים הצדקניות והקדושות המכסות את פניהן ב"רעלה" (וכבר יש כאלו בכמה מקומות בארץ הקדושה), מנהגן משובח לאין קץ, ואין סוף לקדושתן, ומי יוכל למלל מעלתן, ומי יוכל לעמוד במחיצתן בעולם הבא, ועל תוקף גבורתן מתקיים כל העולם, וזכותן היא המגינה עלינו, יהי חלקנו מחלקן. (וכל שכן שלדברי גאון ישראל רבינו החתם סופר בחידושו על התורה פר' חיי שרה, בדורינו יש חובה על הנשים לכסות את פניהן).

נעליים

הנעליים צריכות להיות צנועות ולא בולטות, כלומר, בלי אביזרים ותוספות ובלי ציורים ולא בצורות משונות ובולטות כנעלי "שפיץ" וכו'. ולא גדולות ומגושמות כנעלי "טרקטור" וכו'. וכן צריכות להיות בצבעים כהים ושקטים.

אסור לנעול נעלי עקב. גם מצד הבלטת הרגל, וגם מצד צורת ההליכה הנגרמת מהן, וגם מצד הרעש. וכבר הוכיח הנביא ישעיה את בנות ישראל שהלכו עם נעלים מרעישות שעל זה חרב בית המקדש. וגם אין לנעול נעלים בסוליה גבוהה. נעלי ספורט שחורות ופשוטות הן משובחות.

שאלה: ההלכות נראות רחוקות מהמציאות, מוזרות, וקשות מדי לדור הזה, האם זה לא מוגזם מדי?

תשובה: גם אם נאמר שבאמת הדברים קשים ורחוקים, בכל זאת אין לנו רשות לשנות מדברי התורה, ואין התורה משתנה לפי רמת הדור. ומה שהן נראות מוזרות בעינינו איננה בחינה כלל לאמיתותן, וסעיפים רבים מהשולחן ערוך הם נגד הגיון הפשוט של ההמון, ואדרבא, כתבו הפוסקים שדעת תורה היא היפך מדעת ההמון. ומילא, לו היינו חכמים היודעים את כל התורה, כבר היינו יכולים להחשיב את סברתינו, אבל כמי שאיננו יודעים דעת התורה, בודאי שאין לנו להתחשב בהרגשתינו, ועלינו לקבל דברי התורה הנמסרים לנו מדור ודור על ידי חכמי גאוני הדורות. ובודאי שאף אחד לא יעלה על הדעת לנתח ניתוח לב פתוח על פי מה שנראה לו מהרגשתו וסברתו, ופשוט לכל בר דעת שקודם כל יש ללמוד שנים רבות להתנסות ולהתמחות, ואם כן כל שכן בתורה הקדושה שאין לה סוף וגבול, שאין לנו להחליט על פי הרגשתינו וסברתינו. ולטענה שהדברים רחוקים, באמת אינם רחוקים, והראיה, שרבות בנות גם בדור הזה מקיימות את הלכות הצניעות בהידור רב. רק שלאישה שלא הורגלה בזה עדיין, נראים הדברים קשים, שכבר אמרו רבותינו ז"ל שכל ההתחלות קשות. אבל יש לדעת שרק ההתחלות קשות, ואחרי שכבר אדם מורגל, נעשה ההרגל טבע ואין הוא מרגיש בקושי כלל. ואדרבא, נשים שהתרגלו להתעטף ברדיד, מעידות על עצמן שאם לא יצאו עם רדיד מרגישות כאילו אינן לבושות ח"ו, הרי שכל הרגל נעשה טבע. ועוד יתור מזה, שאמרו רבותינו ז"ל שכל המקדש עצמו מעט מקדשים אותו הרבה, היינו שהקב"ה נותן לו משמים עוד ועוד קדושה במתנה הרבה מעבר למה שהוא עושה מעצמו, וזו גם הסיבה שכל המקדשת עצמה ומתחילה להתלבש ולנהוג

כהלכה, פתאום רוצה להתקדש ולהיטהר עוד ועוד, וכבר לא מבינה איך העיזה ללכת כפי שהלכה מקודם. כיון שקיבלה הרבה קדושה במתנה, לכן נתרחה הרבה מאוד ממקומה הקודם שהיה ירוד בדרגת הקדושה.

יציאה מן הבית

כבר כתב דוד המלך ע"ה שכבודה האמיתי של בת ישראל תהיה יושבת בבית שנאמר "כל כבודה בת מלך פנימה". והאשה היושבת ביריכת הבית מתברכת בבנים חשובים ומכפרת על כל ביתה ומצילה אותו מן היסורים, וכן מברכת את בעלה בעושר.

ובספרים הקדושים כינו את האשה היוצאת לרחוב מבלי סיבה מספקת "זונה" (והעיקר הביטוי שכתבו הספרים כדי לא להפחית מחומרת האיסור), וגורמת רעה לעצמה ולביתה ולאחרים. וכבר הוכיחו בדורות הקודמים גדולי הדור את הנשים המטיילות ברחובות, ואף בימי שבת ויו"ט אסרו לעשות כן.

ואף לדבר מצוה שלא מחוייבת בה (הכנסת ספר תורה, תקיעת שופר, תפילה בבית הכנסת וכו') כתבו הפוסקים שאין לאשה לצאת, שמצותה העיקרית היא להיות יושבת בתוך ביתה כדי לא להכשיל את הרבים.

ומכלל הדברים נלמד שאין ללכת ברחוב גם לא למטרת בריאות (או דיאטה וכו'), ואף שבריאות הגוף מצוה היא, יכולה לעשות כן בביתה בצניעות על ידי מכשיר הליכה וכו'.

ואם כבר זקוקה לצאת לרשות הרבים, תקפיד ללכת בצדי הדרכים, ותתרחק מאוד מללכת בין וליד הגברים, ולא תלך בחבורת נשים, שהדבר מושך מאוד תשומת לב, ובטח שלא תעצור לדבר באמצע הרחוב או לשבת ברחוב לדבר עם חברה. ותשפיל מבטה ולא תביט על העובר ושב (שכשמביטה על אחרים הדבר גורם שיביטו עליה). ותשתדל שלא לדבר ברשות הרבים, ובטח שלא להרים קולה (לקרוא לילדים או לשכנה וכו') אלא תדבר בלחש, רק שפתיה נעות וקולה לא ישמע, ובטח שלא תדבר בפלאפון, וכבר נאסר הדבר ע"י גדולי הדור. ובכל זה תקפיד גם בעת ישיבתה באוטובוס (גם אם נוסעת באוטובוס מהדרין).

ואם צריכה להתכופף תעשה זאת בישיבה ולא בכיפוף הגב בלבד, שכיפוף כזה מביא להבלטת גופה. ובזכות שקדקה בכך רות המואביה לקחה בועז לאשה, וזכתה ויצא ממנה דוד המלך ע"ה ומלך המשיח לעתיד לבוא. ומזה נלמד עד כמה חשוב לפני השם יתברך כל דקדוק בצניעות.

ואם צריכה לחכות בתור, לא תזדרז לעמוד לפני גברים כמנהג נשים רעות, אלא תחכה בסוף התור, ולא תדאג שתיפגע מזה, שה' לא ימנע טוב להולכים בתמים, ובטח לא למי שמקפידה על צניעותה ומזכה את הרבים שהיא חביבה ואהובה אצל ה' יתברך לאין שיעור.

ותיזהר מאוד מלעשות תנועות בולטות ברשות הרבים כגון לרוץ וכו', ובטח שתיזהר מלעשות דברים אישיים כסידור המלבושים וכו' (אלא תעשה זאת בצנעה), ולא תנשק את תינוקה וכו' שכל אלו הדברים מכשילים את הרבים בהרהורים רעים וכו'.

ביקור אשה אצל רופא (ודין מציל, צלם וכו')

רבים טועים וחושבים שאין שום הגבלה ללכת לרופא גבר. ובאמת שגדולי הדור כולם מזהירים כבר שנים רבות שאין לאשה ללכת לרופא גבר ללא סיבה מוצדקת מאוד.

גדולי הדור כתבו שרק בפיקוח נפש מותר ללכת לרופא גבר, וכל שאין זה פקוח נפש אין שום היתר ללכת לרופא גבר.

יש מי שמקל יותר ומתיר ללכת בתנאי שתהיה סיבה מוצדקת מאוד. כדי שתחשב כסיבה מוצדקת מאוד (אפילו למקילים) צריך שיתקיימו שני תנאים:

א. שאין בכלל רופאה אשה. כל זמן שאפשר להשיג רופאה אשה, אף שזה כרוך בתשלום גבוה (כגון רופאה פרטית וכו') ובטרחה מרובה (וכן זמן, ביביסיטר וכו'), אין היתר לפנות לרופא גבר. ב. שיש לה כאבים וחולי שאי אפשר לסבול.

צריך שיתקיימו שני התנאים כדי ללכת לרופא גבר, וגם אז יש הגבלה לאיזה רופא, ואיך ללכת, כמו שנפרט בהמשך.

ובדור הקודם שמרו בנות ישראל על קדושתן ולא הלכו לרופא גבר בכלל, והעיד הגאון הרב יהושע נויברט שליט"א בשם הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך צ"ל שאמר: "כי בימי לא ראה ולא שמע אפילו פעם אחת שאישה תלך לרופא גבר, ולא רק רופא נשים, אלא גם רופא כללי, אף אחד לא העלה על דעתו דבר שכזה". לענין טיפולים שגרתיים, ובדיקות שגרתיות (וכן בדיקות ההריון) אין שום היתר בעולם ללכת לרופא או טכנאי גבר.

האיסור ללכת לרופא גבר, כולל את כל הרופאים, כלומר, גם רופא כללי, אף אוזן וגרון וכו', וכל שכן רופא נשים, ומובן. וכן כל הטכנאים (אולטראסאונד ועוד), האחים, החובשים, הסניטרים, המטפלים הטבעיים וכו'. גם כשהרופא מטפל מעל הבגדים או עם כפפה אין שום היתר. וגם בראיה בלבד בלי נגיעה אין שום היתר.

כל מה שהתירו המקילים ללכת לרופא גבר בתנאים לעיל, זה רק לרופאים יראי שמים. רופאים חילונים או גוים אין היתר ללכת אליהם אם לא בפיקוח נפש. (וגם אז צריך לחפש רופאה אשה, אם העיכוב לא מסכן את חייה, ורק כשאי אפשר מותר ע"י גבר).

וכבר הזהירו הפוסקים שקשה מאוד למצוא רופאים יראי שמים, שגם אלו הנראים כיראי שמים מבקשים לרוב מהמטופלות לחשוף גופן שלא לצורך ונוגעים ללא צורך כדי למלא תאותם. (וכן שמענו דברים מבהילים על חובשים "חרדים" בארגוני ההצלה, ושומר נפשו ירחק מהם).

וכבר התגלו ונחקרו מקרים רבים מבהילים ומזעזעים על מעשי הרופאים והאחים והטכנאים והסניטרים, ושומר נפשו ירחק מהם. במקרים שאסור ללכת לרופא גבר, הדבר אסור אף שתלך עם בעלה, ואף שיהיה צמוד אליה כל משך הטיפול, גם כן אסור, שסוף סוף נגיעת הרופא או ראייתו אסורה.

וכל זה שהתירו ללכת (כגון באין רופאה וכו' כמו שכתבנו לעיל) זה בתנאי שלא יעברו על איסור ייחוד. וכדי להמנע מייחוד צריך שבעלה או בתה הקטנה (בין גיל חמש לתשע) יהיו עמה ממש כל הזמן.

גם כשנאלצת ללכת לרופא גבר (לפי התנאים לעיל), חייבת לשמור על צניעותה ולדרוש מהרופא שתישמר צניעותה, שכבר הזכרנו שרוב ככול הרופאים טובעים מהחולה דברים שאין בהם צורך. ואין לה להתבייש בזה כלל, במה שעומדת על צניעותה, ותגן בתוקף ובגאווה על כבודה, שבכל הדורות כולם מסרו אמותינו את נפשן כדי שלא תתחלל צניעותן. וגם לא תתן שיבואו רופאים נוספים או מתלמידים וכו',

שלאו אף שום היתר בעולם. ובטח שתיזהר מלדבר עם הרופא דברים שאינם מענין הטיפול, ותיזהר שלא לפנות אליו בשמו או בגוף ראשון אלא "הרופא יכתוב את התרופה וכו'". ואם תראה שהרופא מגלה "נחמדות", או מדבר דברים בטלים וכו', אין לה שום היתר ללכת אליו. אסור להצטלם ע"י צלם, שהרי מסתכל באשה, וזה איסור עייהרג ובל יעבור לרוב ככל הראשונים. ובכלל, כבר כתבו הפוסקים להימנע מלהצטלם שיש בזה מכשולים רבים כגון מי שמפתח את התמונות, ולאן התמונות יכולות להגיע (אפילו בתוך בני המשפחה, שמצוי שלא מקפידים מספיק), וכבר נכשלו בכך נשים צנועות שתמונותיהן התלגלו מבלי שידעו על כך ונתחללה קדושתן, וגם החטיאו את הרבים מבלי לדעת על כך. וכל שכן שיש להמנע מצילומי וידאו. (מלבד האיסור בידאו עצמו).

וגם אין שום היתר להיות ליד מציל ולסמוך על כך שהוא "טרוד בעבודתו" ולא רואה ומהרהר, שבאמת אין שום היתר כזה, ודינו ככל איש זר שיש להסתתר ולהצטנע מפניו.

אסור לאיש לדרוש בפני נשים אלא אם כן עומד אחר מחיצה המסתירה את הנשים, או לפחות מכסה עיניו בטלית. ואלו הדורשים לפני נשים כאשר עומדים בפניהן מבלי מחיצה ומבלי לכסות את עיניהם, עוברים בשאט נפש על איסורי ראייה והרהור, שהם בייהרג ובל יעבור להרבה ראשונים. (ואם אין אשתו עימו עוברים [5] גם באיסור ייחוד). ועוד שמצוי הוא שיגיעו

לשיחה בטילה וקלות ראש עם הנשים (בדיחה קלה, מילה מיותרת וכו') וגם אלו הם איסורי ייהרג ובל יעבור. וכבר אסרו גדולי הדור את הדרשות הללו. ודרך תורת ישראל היא שאיש מלמד את האנשים ואשה את הנשים. וממילא אין לאשה ללכת לדרשות "הרבנים" והמרצים הללו, שמלבד שעוברת ב"לפני עיור לא תתן מכשול", עוד זאת שמחללת צניעותה, שגנאי הוא לבנות ישראל שישתכלו בהן.

וכן יש להזהר מאוד מכל מיני "רבני נשים", כלומר, "רבנים" המשוחחים עם נשים, ומקבלים אותן במשרדן (כגון לטפל בשלום בית וכו'), שכל אלו חשודים על העריות (אף שנראים כתלמידי חכמים וצדיקים), ויש להתרחק מהם כמו מן האש, וכבר נפלו במלכותם נשים תמימות רבות, רחמנא ליצלן.

מקומות עבודה

לצערינו נשים רבות נאלצות לצאת לעבוד במקומות עבודה מחוץ לביתן כדי לפרנס את ביתם, תופעה שאיננה לכתחילה ונוגדת את צניעותה של בת ישראל. בשנים האחרונות נפרצה הרבה חומת הצניעות, והחלו לעשות מקומות עבודה בהם עובדים בצוותא נשים וגברים. השפעת הגוים הארורה השפיעה עלינו בתחבולת יצר הרע כדי להכשיל את עם הקודש. כל רבותינו גינו ואסרו את התופעה של מקומות העבודה המשותפים.

אין היתר לעבוד במקום עבודה מבלי שתהיה הפרדה מוחלטת בשעות העבודה ומחוצה לה, הפרדה שבה לא יראו הגברים את הנשים, ולא ידברו עימם, וכל שכן שאסור לצחוק עימם או לדבר דברים בטלים (כגון שאלות על המשפחה, הבית, הפרנסה, דת, מזג האוויר, פוליטיקה וכו', וכל מלה מיותרת ממה שחייב באמת לצורך העבודה, נחשבת בכלל דברים בטלים), שכל הדברים האלו הם איסור ייהרג ובל יעבור לרוב ככל רבותינו הראשונים.

בכל מקום ציבורי חובה מן התורה להפריד לגמרי בין נשים לגברים. כל שכן שאסור לעבוד כמזכירה אישית למנהל. אסור לעשות או להשתתף בארועים חברתיים במקום העבודה (סעודות, מסיבות, טיולים וכו') ואף לא תחת הכותרת של ימי עיון וכנסים, וכל זה עצת חטאין של היצר הרע ומדרכי הגוים הפרוצים.

יש לשאול שאלת חכם לגדולי הדור על מקום עבודה, ובלי היתר אין לעבוד בשום מקום. וכבר אמרו רבותינו ז"ל שכל מלאכה הפוגעת בצניעות האשה אין בה ברכה אלא עניות.

קניות

כבר הזכרנו לעיל שעל האשה לדקדק היטב אם יציאתה מוכרתת. ועדיף שהבעל ייצא לקניות, שהרי הוא יכול לשמור את עיניו מלראות מראות אסורות, מה שאין כן האשה שאפשר להיכשל בה גם מבלי שתרצה בכך.

וכבר כתב הגאון מוילנא אלימו שתיזהר שלא לצאת מהבית, שכל כבודה בת מלך פנימה, ומה שאפשר לעשות על ידי שליח, תלך על ידי שליח (באופן שלא פוגע בצניעותה), וה' לא ימנע טוב להולכים בתמים וישלם לה כל מחסורה. וכן היה המנהג פשוט בזמן חכמי הגמרא, שהאשה לא יצאה לקניות כדי לשמור על צניעותה.

ואם בכל זאת צריכה לצאת בעצמה, תקפיד ללכת בשולי הדרכים, ולהימנע מלדבר ברשות הרבים וכו', וכמו שכתבנו לעיל בענין יציאה מהבית. ותחפש לקנות דוקא אצל מוכרות נשים וקופאיות נשים, אף אם זה כרוך בטורח ובזמן. וכן תדקדק לקנות היכן שאין עומס בו אפשר לבוא לאיסורי נגיעה וכו' שהם בייהרג ובל יעבור.

ואם כבר נזקקת לעמוד בתור עם גברים, לא תזדרז לעמוד לפני הגברים אלא תמתין בסוף התור, ובטח שתיזהר אז בכל תוקף מלמשוך תשומת הלב בתנועותיה או בדיבורה, וכל שכן שלא תעשה דברים אישיים כסידור המטפחת (אלא תעשה זאת בהסתור) ולא תצחקק לתנוקה ובטח שלא תנשק לו וכו', שכל אלו הדברים מחטיאים את הרבים, שמי יוכל להנצל מהרהור. ואם כבר הוזקקה לקנות אצל מוכר גבר, תקפיד

שלא לדבר עם המוכר אלא מה שחייב בלבד, ובטח לא דברים בטלים או דברי שחוק, שכל אלו הם איסורים חמורים של ייהרג ובל יעבור. ותדבר בקרירות ובריחוק (כגון לפנות אליו בגוף שלישי כגון "האדון יביא לי כך וכך", ולא תדבר על שניהם בשיתוף, כגון "ננסה (שנינו) לעשות וכו'") ולא ב"נחמדות" וחבירות. ולא תסתכל עליו או בפניו אלא תשפיל עיניה למטה כמנהג הנשים הצנועות. ולא תתווכח באורך על המחיר כמנהג נשים קלות דעת שמזלזלות בצניעותן ובכבודן בעבור כסף. ואם שמה לב כי המוכר מתנהג ב"נחמדות", או מדבר דברים בטלים, או שואל שאלות שלא שייכות כל כך למכירה וכו', או שמסתכל בפניה או עליה ולא משפיל את עיניו למטה, יש לה להתרחק ממקום זה כמו מן האש, ואין שום היתר לקנות אצלו.

ולענין קניית בגדים או תכשיטים, אין שום היתר לקנות אצל מוכר גבר, ובטח שלא למדוד בנוכחות גבר, גם לא נעליים, וכבר התרינו גדולי הדור על המוכרים לנשים שהם חשודים על איסורים חמורים, והרבה מהם חיללו את כבוד בנות ישראל, ושומר נפשו ירחק מהם.

שמחות

אף שמותר לאשה לצאת מן הבית כדי לגמול חסד עם חברותיה ומשפחתה ולשמחם בשמחתם, צריכה האשה להקפיד על צניעותה כדי שלא תיהפך למצוה לעבירה. אין היתר לצאת לרשות הרבים באיפור ותכשיטים ובושם וכו' בשביל להגיע לשמחה, ואשה הרוצה להתקשט תעשה כן בעזרת הנשים באולם. יש להיזהר שההפרדה באולם, בכניסה וביציאה ובנסילת הידיים וכו', תהיה הפרדה מוחלטת, במחיצות אטומות לגמרי (לא מעשה רשת וכו'). גם בשמחה בתוך הבית (שבת חתן וכו') יש להקפיד על הפרדה מוחלטת במחיצה בין הנשים לגברים, אפילו אם כולם בני משפחה.

כבר כתבנו שאין להצטלם על ידי צלם (וגם בצלמת יש לחשוש שגבר מפתח את התמונות), ובטח שאין היתר לרקוד לפני צלם או מלצר וכו'. יש נשים הנדחקות לצד הגברים בחופה או בברית מילה (או שעומדות מחוץ למחיצה), ומרוב חפצן לצפות בנעשה לא שמות על ליבן שזה היפך הצניעות, והן מחטיאות בכך את הרבים, ודרכה של בת ישראל להצניע את עצמה ולהתבייש מאוד מלהיראות לגברים. כמו כן יש להיזהר מלהמתין לבעל במקום כניסת ויציאת הגברים, אלא יקבעו להיפגש במקום מרוחק משם.

קצת מהנהגות הבית

שכינה בבית, זה סוד האהבה בין הבעל לאשתו. לצערנו בשנים האחרונות חלק מהשפעת מנהגי הגוים הפרוצים עלינו, החלו להיפתח הבתים אלו לאלו, זוגות מארחים זוגות אחרים, אם לסעודה או לשבת, דבר שלא היה מצוי כלל בבתי ישראל ששמרו על קדושתם, וכבר צווחו גדולי ישראל על המנהג הרע הזה. ובאמת שאי אפשר להישמר מאיסורי ראייה והרהור כל הזמן הזה שהם ביחד באותו בית, ואיסורים אלו הם בייהרג ובל יעבור לדעת רוב הראשונים.

ויש להתפלא על הדבר ביותר, שנשים מכניסות לתוך ביתם נשים אחרות, והרי כל אלו עלולים לקלקל להם את שלום ביתם, שהרי הבעל רואה וחומד, ומים גנובים ימתקו. ושמירת האהבה של הבעל לאשתו לאורך ימים ושנים, מותנית בזה שיעריך את יופיה ומעשיה, ואם רואה יופי אחרות ומעשיהן (תבשילים, עוגות, הבית שלה תמיד מסודר, כמה יפה מכבדת היא את בעלה וכו') ממילא הדבר גורם מיד להשוות בין האשה שיש לו לבין האחרת, ובדרך כלל היצר מטעה את האדם שתמיד הדשא של השכן ...

וכל שכן שיש להישמר גם מבנות המשפחה כמו אחות, כלה וכו', שהרי באלו מצוי שאנשים נכשלים ומדברים ומסתכלים יותר, וחושבים שהדבר מותר יותר, ובאמת הוא אסור יותר. וכבר נחרבו על דברים אלו בתים רבים, שחשבו שלהם זה לא יקרה.

לכן האשה החכמה תדע להישמר מדברים שכאלו, וכל שכן שלא תמשוך את בעלה לבתי

מלון (גם לא לסופי שבוע "תורניים"), מסעדות וכו', שהרי בכל אלו המקומות בעלה נחשף בעל כרחו לנשים רבות, ואף הצדיק הגדול השומר את עיניו לא יוכל להישמר במקומות הללו. גם בתוך ירכתי ביתה צריכה האשה לשמור על צניעותה. וכאדם דופק בדלת לא תפתח את הדלת ותעמוד מולו, שזה היפך הצניעות, אלא תדבר עימו מאחורי הדלת, ואם בכל זאת צריכה לפתוח, תפתח מעט מן המעט ותסתתר מאחורי הדלת. וגם כשצריך להעביר דבר, תשאירו על הפתח יוקהו ומשם, או תשתמש בבגיה הקטנים וכו', ותן לחכם ויחכם עוד. תטיהר שמה ישמע קולה החוצה, ובטח לא בשירה וזמר. וכשעונה לטלפון תיזהר לענות בקרירות, ולא תאמר "שלום" וכו' שזה אסור משום "קול באשה ערוה", ובטח שלא בצורה נחמדה ומתנגנת, אלא תאמר "כן". ואם יש תא קולי או מזכירה טלקונית יקליט הבעל את ההודעה ולא אשתו.

ולא תכניס לביתה בעלי מקצוע ופועלים, אף אם הילדים עימה, שכל זה מנהג מכוער הנוגד לגמרי את צניעותה של בת ישראל, ואין לך חילול כבודה גדול מזה, וכבר תקנו גדולי הדור תקנה שלא יהיו אנשי מקצוע עם האשה (אף באופן שאין איסור ייחוד) אלא עם הבעל. ואם נמצא גבר בביתם עם בעלה, תצניע עצמה בחדר אחר, שלא תיראה ולא תישמע, ובטח שלא תגיש פניהם ותשרת אותם.

וגם בחצר ביתה תשמור על צניעותה, וכבר פרסמו גדולי הדור שיש לכל איש להסתיר את חצירו, ויקיף את החצר בברזנט וכדומה, שאם לא כן, היושבת בחצירה והעוברים ושבים יכולים לצפות בה, זה בדיוק כאילו יושבת ברשות הרבים, וכבר כתבנו חומר האיסור שבזה לעיל לענין יציאה מהבית. וכן יסתירו את החצר והמרפסת כדי שלא יוכלו לצפות בה הגרים למעלה מחצירה. ולא יחוסו על ממונם בעיני הצניעות, שכל דקדוק בצניעות חשוב הרבה יותר מאתרוג או תפילין, שהרי אם לאדם לא יהיה אתרוג, יש לו חלק לעולם הבא, אבל מי שמחטא את הרבים אין לו חלק לעולם הבא.

כשם שיש איסור להתקטט ולהתייפות ברשות הרבים, כך יש חובה על האשה להתקטט בביתה לפני בעלה (ורק לפני בעלה), ובזה היא מבטיחה את שלום ביתה, וגם מצילה את בעלה מן החטא. ואף שהדבר כרוך בטורח גדול לפעמים, והיא עייפה ממלאכת היום, תתגבר בעוז ותעצמות לעשות כן, וכבר אמרו רבותינו ז"ל, שמצוה שעושים בצער, גדולה פי מאה ממצוה שעושים שלא בצער. והתייפות זו תיעשה בצניעות כדרכי היהודים (כלומר, שבבית תתבשם, ותתאפר, ותלבש בגדים צבועים וכו'), ולא כתועבות הגוים הארורים, שמלאו כל הארץ כבודו, וחייב אדם להיות צנוע גם בחזרי חדרים. הכלל הגדול שיהיה תמיד מול עיניה מה שציוה אותה הבורא יתברך עת ברא את האשה:

"תהא אשה צנועה, תהא אשה צנועה"

שאלה: מוזכרים בחוברת עניינים המזכירים את לבוש הגויות, כמו שאל (רדיד), וזה כמו הניזירות, ורעלה שזה כמו הערביות, האם אין בזה איסור של בחוקותיהם לא תלכו?

תשובה: השכמת הפוסקים היא, שאיסור "בחוקותיהם לא תלכו" הוא רק בשני אופנים: או שעושה דבר שעושים הגוים ואין לו טעם הגיוני כלל, או שיפרוץ דרך הצניעות של עם הקודש וינהג בפריצות כמו הגוים. ואם כן בודאי שאין ברדיד וברעלה איסור "בחוקותיהם לא תלכו", שהרי טעמם הגיוני שהוא לכסות גוף האשה משום צניעות, ואיננו פריצת דרך הצניעות, אלא אדרבא, זוהי צניעות. ובאמת שאין מנהגים אלו של ערביות או נזירות, וכבר נהגו בהם אמותינו הקדושות, ונהגו בהם בדורות שעברו, והם כבר מוזכרים במשנה ובגמרא, וקראו חכמינו בגמרא לנשים המכסות את פניהן ברעלה "הצנועות", והרדיד היה חובה ומעיקר הדין ברוב המקומות (ואם כן יש לומר שהם למדו מאיתנו ולא אנחנו מהם). ועוד שכתב הזכרנו בחוברת מה שכתבו עשרות פוסקים, וכך ההלכה, שכל דבר שנהגו בו הגוים, והוא נתפס בעיני הבריות כדבר שיש בו מעלה וכבוד שמיים,

יש חובה עלינו לנהוג בו, אף על פי שעל פי התורה אין בו טעם. והסיבה לזה, כדי שלא יראה כחילול השם, שהגוים מחמירים ואנו מקילים. ומסיבה זו כתבו הראשונים שבמקומות הישמעאלים, חייבים גם היהודים לחלוץ נעליים בכניסה לבית הכנסת, כיון שהישמעאלים חולצים נעליהם לפני שנכנסים למסגד, ואף שאין בדבר טעם על פי התורה, חייבים אנו בכך כדי שלא יראה שהם מקפידים על כבוד שמיים ולא אנחנו. וממילא אם הערביות רגילות ברעלה או בכיסוי הגוף, שזה נתפס לצניעות יתירה ולקדושה בעיניהן, כל שכן שהיה עלינו לנהוג בזה מצד חילול השם, אף אם לא היה בזה טעם על פי תורתנו, וכל שכן שבאמת יש לזה טעם לשבח גדול מאוד על פי תורתנו הקדושה. וכדאי לסיים במבחן קטן, אם נדמיין לנו לרגע איך היו נראות שרה רבקה רחל ולא, זה פשוט שנדמיין אותם מעוטפות מכף רגל ועד ראש, ברדיד ורעלה, ובטח שלא נדמיין אותן כצורת הנשים היום. ולמה, משום שכשאנו מדמיינים אנשים קדושים זה ברור שנלביש אותם כקדושי עליון, והלבוש הזה בתוך תוכנו נתפס כצנוע וקדוש, שבתוך תוכנו אנו יודעים מה האמת, ולכן ממילא אנו מדמיינים אותן בלבוש זה. והוא מה שאמרו רבותינו ז"ל, שחייב כל אדם לומר מתי יגיעו מעשי למעשה אבותי.

שאלה: אשתו של רב גדול איננה הולכת כמו שכתוב בחוברת, וכי אני צדיקה יותר ממנה? אם לא זה מספיק גם לי זה מספיק.

תשובה: זה ברור שבעיני העולם לא רבים יביאו ראייה מאשת הרב, ולדוגמא, היא לא משתמשת במזיחה כלים, אם כן גם אני לא אשתמש, שאם לא זה מספיק גם לי זה מספיק, ואם כן מדוע שבעיני העולם הבא נסתפק במה שהיא מסתפקת. ואם נאמר שזו אינה השוואה טובה, שהרי בעיני העולם הבא אשת הרב ודאי לא תתפרש ולתעשה הטוב ביותר, והרי ודאי צדיקה היא ויכולה לעשות את הטוב ביותר, על זה כבר אמרו רבותינו שהיצר הרע מניח את אומות העולם ומתגרה בישראל, ובתוך ישראל מניח הוא את כל ההמון ומתגרה בתלמידי חכמים. הרי שיצר הרע של הגדולים אינו כמו יצר הרע של האנשים הפשוטים, ואחד מהטעמים לענין זה הוא, שאם יצר הרע יחטיא את אשת הגדול, כבר כולם ילמדו ממנה ויחטאו אחריה, ולכן כדאי מאוד ליצר הרע להגביר כוחותיו ולרכוש במלחמה עם אשת הגדול. ואם כן אפשר מאוד שאותו אשת הרב לא יכלה לעמוד ביצר הרע הגדול הזה, ובאמת שנכשל היא, ואין ללמוד ממנה. וגם גדולים וצדיקים נכשלים, כמו שאמר הכתוב שאין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. ומצאנו לרבותינו ז"ל בגמרא שאמרו שאשתו של רבי חנינא בן תרדיון (שהיה אחד מעשרת הרוגי מלכות), נידונה למיתה בידי שמים, כיון שלא מיחתה בו כשהיה קורא את השם באותיותיו. אף שהוא חשב שאין בזה איסור, והיה גדול הדור, מכל מקום לימדונו רבותינו ז"ל שאין אדם נקי משגיאות. ובטח שאין לנו להניח כל דברי רבותינו וחכמינו וללמוד מאשת הרב, וכי עדיפה היא מכל חכמי התורה? וגם אין לומר שאם אשת הרב עושה כן זו בטח דעתו של בעלה הרב, שכבר כתבו בספרי הפוסקים שאין להביא ראייה מנשות הרבנים שרבות מהמה לא עושות כרצון בעליהן (ואחת הסיבות לכך היא היצר הרע הגדול כמו שהזכרנו מקודם). וכן העיד הראשון לציון הגאון רבינו עובדיה יוסף שליט"א בספרו יביע אומר (ח"ה חלק אבן העזר סוף סימן ה).

שאלה: בהקדמת החוברת כתוב בשם רבותינו ז"ל שהצניעות מבאיה לשלום בית, עשיתי כל מה שכתוב בחוברת, ולא השתפר שלום הבית.

תשובה: חז"ל שיבחו מאוד את מעלת צניעות האשה, וגילו לנו כמה הקב"ה חפץ להשפיע לאשה הצנועה. יש לדעת שהדבר דומה לכלי, שהצניעות היא מפעפת שפע לכלי הזה, וכל זמן שהיה נקב בכלי, כל השפע הזה יתבזבז. כלומר, רבותינו ז"ל תלו הצלחת שלום הבית בצניעות האשה, אבל אם האשה לא תתנהג בהנהגות הראויות וכמו לדוגמא שלא תכבד את בעלה כראוי (וכמו שציוו אותה רבותינו ז"ל להמליך

את בעלה כמלך, ואמרו איזוהי אשה כשרה העושה רצון בעלה), דבר כעין זה הוא נקב בכלי, ולא תוכל השפעת השלום שמשפיע הקב"ה להגיע אליה. ועוד שמי שלא נהגה בצניעות הרי החטיאה את הרבים, ועוונה קשה מנשוא, והקב"ה חפץ לזכותה באפשרות לכפר על כל הקלקול הזה, ולכן מקשה עליה בהתחלה את החזרה בתשובה, ועל ידי שמקיימת מצות ה' בצער גדול, בביזיונות, בחוסר הצלחה, מכפר לה הצער הזה על העבר, וגם נחשב לה למצוה גדולה שהרי אמרו טוב אחד בצער ממאה שלא בצער. ולעיתים שהקב"ה רוצה להגדיל שכרה של האשה, שכיון שאחרי שיא רוצה לחזור בתשובה היא אהובה ה' יתברך לאין שיעור, לכן נותן לאהובי האפשרות למסור עצמם על קידוש ה', שאין מעלה גדולה מזו, ולכן הדבר כרוך בקושי ובצער שנחשבים כמיתה ממש, ובזה זוכה אותה האשה למעלת הקדושים הטהורים שמסרו נפשם על קידוש ה'. וזה רק בהתחלה, שכיון שהבטיחונו חז"ל שתזכה ע"י הצניעות לשפע והצלחה, אם כן זה פשוט שבהמשך תזכה לכך, שכל דבריהם אמת וצדק, והזורעים בדמעה ברינה יקצורו.

שאלה: נכון שהלבוש המופיע בחוברת הוא על פי התורה, אבל היום שרוב הציבור לא נוהג בזה אם כן מי שתלך עם חצאית ארוכה או שאל או רעלה אדרבא זה בולט וזה היפך הצניעות, ואם כן אולי עדיף שלא ללכת כך?

תשובה: הגאון הבן איש חי בספרו חוקי הנשים מעיד על מנהג עירו ללכת בשמלה עליונה פתוחה מלפנים ומהצד, וקרא למנהג זה חרפה וביזיון (אף שלא נחשף מגופה כלום רק שהחלוק העליון על המלבושים היה פתוח) וכתב שלא רק שכל נשות דורו הולכות בזה, אלא שכל הלכו כל נשות הדור הקודם לו, ועם זאת הוא ציוה את זוגתו הרבנית ללכת במלבושים סגורים, כמו שנכון ללכת, אפילו שהיא היתה היחידה בזה. הרי שהגאון הבן איש חי לא חשש שתראה בולטת כיון שהיא היחידה, אלא אדרבא ציוה את אשתו ללכת כך, והסיבה, שכיון שזה נכון על פי הצניעות, אין להתחשב בחשש שזה בולט. וכן למדנו בדברי רבותינו ז"ל במדרש רות רבה (פ"ד אות ט) שאמרו שכיון שראה בועז את מעשיה הנעימים של רות החל שואל ומברר עליה כדי לשאת אותה לאשה. הרי שהיתה בולטת ושונה במעשי הצניעות שלה, ואף על פי כן משבחים אותה חז"ל על צניעותה, וזה שגרם לבועז לרצות לשאת אותה לאשה. וכבר הערינו בחוברת שהאם יעלה על הדעת שאשה יראת השם שנהלכת ברחובות חילוניים, נאמר לה שתתלבש כמנהגם הקלוקל, כדי שתישווה להם ולא תבלוט, ודאי שלא, אף על פי שהיא ודאי בולטת מאוד מכל הנשים שם.

ועוד שכבר הורה הגאון רבי מאיר ברנדסרופער זצ"ל שהיום אין לחוש לטענה של בולטת בכלל, שהרי רוב הגברים היום חוטאים בעיניהם ולא שומרים אותם כראוי, ועדיף להתכסות כראוי, שכשמסתכלים לא יראו כלום. וכן הורה הגאון הגר"ש וואזנר שליט"א. וכן הורה הגאון הראשון לציון הגאון הרב עובדיה יוסף שליט"א לאשה המעוטפת בשני שאלים מראשה לרצפה, שכן הנכון ללכת, וכך הלכו אימותינו הקדושות, ואין לה לחוש למלעיגים וכו'. וכן שיבחו רבני הבד"ץ העדה החרדית את ה"שאל" וקראו לנשים כולן ללכת כך, ואת זה כתבו כבר לפני כמה שנים בתקופה שעוד היו רק מתי מעט הולכות עם שאל. וכן כתב הגאון רבי יצחק רוצאבי שליט"א בספרו שו"ע המקוצר. וכן הובאה דעתם של הגר"ו קרליץ שליט"א והגר"ש וואזנר שליט"א בחוברת צניעות, שהמאריכה את החצאית הרי זו משובחת. הרי לפנינו, שגדולי הדור, לא חששו לטענה הזו בכלל. ולסיכום, ההלכה היא, שכל דבר הצנוע והנכון על פי התורה, יש ללכת בו מבלי להתחשב מה האחרות לובשות. ואדרבא ממה תלמדנה עוד נשים, והרי היא בכלל מזאת הרבים ומקרבת הגאולה.

לשאלות נוספות ובידורים ניתן לפנות בטלפון:

02-9709403

ירושלים, אדר ב' תשע"א